

Samkomulag

um úrvinnslu skuldamála lítilla og meðalstórra fyrirtækja

Samkomulag þetta byggir á “Sameiginlegum reglum fjármálafyrirtækja um fjárhagslega endurskipulagningu fyrirtækja”. Þær reglur eru hámarksreglur og heimila að minni kröfur séu gerðar um ýmis atriði eftir efnum og ástæðum.

1. Gildissvið

Samkomulag þetta tekur til fyrirtækja þar sem að áframhaldandi rekstur er að mati fjármálafyrirtækis líklegastur til að tryggja best hagsmuni kröfuhafa, starfsmanna og eigenda. Í þessu sambandi skal m.a. horft til þess hvort áframhaldandi þátttaka núverandi eigenda og/eða lykilstjórnenda sé mikilvæg fyrir framtíðarrekstur fyrirtækisins og sé líkleg til að auka endurheimtur skulda fyrirtækisins. Um er að ræða lítil og meðalstór fyrirtæki þar sem miðað er við að skuldir geta verið að jafnaði allt að 1.000 m.kr.

2. Tímarammi

Gerð verði áætlun um að ljúka tillögugerð um fjárhagslega endurskipulagningu þeirra fyrirtækja sem falla undir samkomulagið fyrir 1. júní næstkomandi. Fjármálafyrirtæki flokki og tilgreini þau fyrirtæki sem samkomulagið nær til. Sett verði mánaðarleg markmið fyrir tímabilið janúar – maí 2011 um fjölda afgreiddra tilboða.

3. Viðmið um niðurfærslu skulda og fjárhagsskipan

Miðað verður við að heildarskuldsetning fyrirtækja að lokinni fjárhagslegri endurskipulagningu fari ekki fram úr endurmetnu eigna- eða rekstrarvirði þeirra, hvort sem er hærra að viðbættu virði annarra trygginga sem standa til tryggingar skuldum viðkomandi fyrirtækis. Heildarskuldsetning fyrirtækis getur samanstðið af tveimur þáttum:

a) Lánnum sem byggja á getu fyrirtækisins til endurgreiðslu, að teknu tilliti til sjóðstreymis og eignasölu. Um getur verið að ræða lán í niðurgreiðsluferli, yfirdráttarlán, rekstrarlán og lán með óreglulegum greiðslum. Eigi fyrirtæki órekstartengdar eignir getur fjármálafyrirtæki gert það að skilyrði fyrir fjárhagslegri endurskipulagningu að eignin sé seld eða fjármálafyrirtæki leysi eignina til sín á móti skuldum.

b) Biðláni sem kemur til ef eigendur hafa ekki burði til þess að leggja fyrirtækinu til eigin fé, að hámarki 30% af heildarvirði fyrirtækis. Vegna sérstakra aðstæðna skal fjármálafyrirtæki þó heimilt að víkja frá þessum mörkum. Biðlánið er til þriggja ára, án greiðslna á þeim tíma og ber lága vexti. Að loknum þeim þriggja ára aðlögunartíma mun fjárhagsstaða fyrirtækisins skoðuð á ný. Sé áfram þörf á biðláni skal það frá þeim tíma bera vexti sem samsvara eðlilegri ávöxtun á eigin fé. Greiði fyrirtækið niður biðlánið, að hluta eða að öllu leyti innan þriggja ára frá útgáfu þess, og greiðslan er að öllu leyti fjármögnuð með nýju eigin fé sem eigendur eða aðrir aðilar hafa lagt félaginu til, þá mun fyrirtækið fá að greiða lánið á tilteknu fyrirfram ákveðnu gengi, t.d. 67% í upphafi. Þetta gengi hækkar á aðlögunartímanum og afsláttur fellur niður að þremur árum liðnum. Meðan biðlán er til staðar, gilda takmarkanir af hálfu

fjármálafyrirtækis, á arðgreiðslum, eignasölu og launum stjórnenda. Auk þess munu ákvæði 5. kafla í sameiginlegum reglum fjármálafyrirtækja um fjárhagslega endurskipulagningu fyrirtækja gilda, eftir því sem við á.

Vextir á lánum skv. a) lið skulu vera markaðsvextir og miðast við vexti lána til fyrirtækja með ásættanlegt eiginfjárlutfall. Lán skv. b) lið skal miðast við að fyrirtæki sé með eiginfjárlutfall sem talið er að samræmist áhættu þess.

4. Ábyrgðir

Sé eigandi, eða þriðji aðili, í ábyrgð fyrir skuldbindingum fyrirtækis þá verður fjárhæð slíkrar ábyrgðar endurmetin á grundvelli greiðslugetu og eignastöðu ábyrgðaraðila samhliða því sem samið er um fjárhagslega endurskipulagningu fyrirtækis.

5. Fyrirvari um betri rétt

Fyrirtækjum, þar sem það á við og þess óska, verði við afgreiðslu mála þeirra kynntur áætlaður útreikningur á lánum þeirra miðað við að höfuðstóll gengistryggðra lána verði umreiknaður yfir í íslenskar krónur og beri vexti skv. 4. gr. laga um vexti og verðtryggingu (lög 38/2001). Öllum verði boðið að samþykkja skuldauppgjör og fjárhagslega endurskipulagningu með fyrirvara um betri rétt samkvæmt niðurstöðu dómstóla.

6. Þátttaka ríkissjóðs í skuldaaðlögun fyrirtækja

Breytingar á gildandi lögum nr. 24/2010, um greiðsluuppgjör á opinberum gjöldum lögaðila og einstaklinga í atvinnurekstri

Eftirfarandi breytingar verða á 1. gr. laganna:

a. 1. mgr. orðast svo:

Lögaðilar og einstaklingar sem eru og hafa verið í atvinnurekstri og eru í vanskilum með virðisaukaskatt, staðgreiðslu opinberra gjalda, tryggingagjald og þing- og sveitarsjóðsgjöld sem hafa gjaldfallið fyrir 1. janúar 2010 geta sótt um frest til greiðsluuppgjörs á þeim vanskilum til 1. júlí 2011.

b. Á eftir 1. mgr. kemur ný málsgrein, svohljóðandi:

Einstaklingar sem sótt hafa um greiðsluaðlögun samkvæmt lögum nr. 101/2010, um greiðsluaðlögun einstaklinga, geta sótt um greiðsluuppgjör samkvæmt lögum þessum vegna vangoldins virðisaukaskatts og afdreginnar staðgreiðslu opinberra gjalda. Hafni umboðsmaður skuldara umsókn einstaklings um greiðsluaðlögun skal umsókn samkvæmt þessari málsgrein afgreidd í samræmi við 1. mgr.

30. gr.

Í stað dagsetningarinnar „1. október 2011“ í 1. másl. 2. mgr. 5. gr. laganna kemur: 1. júlí 2012.

31. gr.

Á eftir 5. gr. laganna kemur ný grein, 6. gr., ásamt fyrirsögn, svohljóðandi:
Sérstök niðurfelling á tekjuskatti lögaðila sem gjaldfallið hefur fyrir 1. janúar 2010.

Hafi umsækjandi skv. 1. gr. fengið sértæka skuldaaðlögun samkvæmt lögum nr. 107/2009, um aðgerðir í þágu einstaklinga, heimila og fyrirtækja vegna banka- og gjaldeyrishrunsins, er tollstjóra heimilt að fallast á beiðni um niðurfellingu tekjuskatts að hluta, enda telji tollstjóri hagsmunum ríkissjóðs betur borgið með slíkri niðurfellingu. Umsækjanda ber að leggja fram þau gögn sem hin sértæka skuldaaðlögun byggist á ásamt öðrum þeim gögnum sem tollstjóri fer fram á.

Hafi umsækjandi skv. 1. gr. ekki fengið sértæka skuldaaðlögun samkvæmt lögum nr. 107/2009, um aðgerðir í þágu einstaklinga, heimila og fyrirtækja vegna banka- og gjaldeyrishrunsins, er tollstjóra heimilt að fallast á beiðni um niðurfellingu tekjuskatts að hluta, enda telji tollstjóri hagsmunum ríkissjóðs betur borgið með slíkri niðurfellingu. Umsækjanda ber að leggja fram þau gögn sem tollstjóri fer fram á.

Fallist tollstjóri á niðurfellingu tekjuskatts skv. 1. og 2. mgr. kemur slík niðurfelling til framkvæmdar þegar umsækjandi hefur uppfyllt öll önnur skilyrði laga þessara. Tollstjóri gefur út skuldabréf vegna þess hluta tekjuskatts sem ekki er felldur niður í samræmi við ákvæði 5. gr. Niðurfelling tekjuskatts kemur þó aldrei til greina ef skattkrafa er tilkomin vegna endurákvörðunar skattfyrivalda á tekjuskatti vegna skattsvika.

7. Skattlagning eftirgjafar skulda fyrirtækja

Breytingar á bráðabirgðaákvæði XXXVI í lögum nr. 90/2003, um tekjuskatt.

b. (II.)

Þrátt fyrir 1.–4. mgr. ákvæðis til bráðabirgða XXXVI í lögnum skal þeim rekstraraðilum sem fá eftirgefnar skuldir vegna greiðsluferfiðleika á árunum 2010 og 2011 vera heimilt í skattskilum sínum að færa á milli tekjuáranna 2010 til og með 2014 þann hluta eftirgjafarinnar sem er umfram yfirfæranlegt rekstrartap og rekstrartap ársins, fyrningar og niðurfærslu. Skilyrði fyrir yfirfærslu skv. 1. másl. er að skattaðili hafi fyrnt að fullu að teknu tilliti til 42. gr. allar fyranlegar eignir sínar og nýtt mögulegar hámarksniðurfærslur á viðskiptakröfum og vörubirgðum. Þá er skilyrði að arði sé ekki úthlutað vegna tekjuáranna 2010 til og með 2014 og skattaðili taki ekki þátt í samsköttun og sameiningu við aðra skattaðila eða sé skipt upp í fleiri félög.

Standi eftir í árslok 2014 eftirgjöf skulda sem hærri er en 500 millj. kr. er skattaðila heimilt að færa það sem umfram er til tekna með jöfnum fjárhæðum á tekjuárunum 2015 til og með 2019. Sé eftirgjöf lægri en 500 millj. kr. í lok árs 2014 færist hún ekki til tekna.

Eftirgefnar skuldir sem á einhvern hátt tengjast refsiverðri háttsemi skattaðila skal tekjufæra án nokkurs frádráttar.

Að öðru leyti gildir 5.–8. mgr. ákvæðis til bráðabirgða XXXVI.

8. Meðferð viðskiptaskulda fyrirtækja

Viðskiptaskuldir fyrirtækja verða almennt ekki færðar niður við endurskipulagningu skulda fyrirtækis, enda er þar um að ræða skuldir sem tengdar eru daglegum rekstri fyrirtækisins og tengjast viðskiptasamböndum sem nauðsynleg eru til að varðveita virði fyrirtækisins og tryggja áframhaldandi rekstur þess.

9. Möguleiki á mati þriðja aðila á virði fyrirtækis

Fjármálafyrirtæki og fyrirtæki geta komið sér saman um að fá mat þriðja aðila á eigna- eða rekstrarvirði fyrirtækisins sem haft verði til hliðsjónar í samningum á milli aðila við fjárhagslega endurskipulagningu.

10. Sérstök úrskurðarnefnd

Sérstakri úrskurðarnefnd eða gerðardómi verður komið á fót til að fjalla um ágreining á milli kröfuhafa um niðurfærslu skulda fyrirtækja. Nefndin fær lagastoð með breytingu á lögum nr. 107/2009 og hefði heimild til að kveða upp fullnustuúrskurði í málum. Aðilar þessa samkomulags skuldbinda sig til að hlýta úrskurðum nefndarinnar.

11. Eftirfylgni

Fulltrúar aðila þessa samkomulags skulu hittast mánaðarlega eða oftar ef þurfa þykir til að fara yfir framgang áætlunar skuldaúrvinnslu fyrirtækja sem þetta samkomulag nær til. Fulltrúar fjármálafyrirtækja skulu leggja fyrir þá fundi skýrslu um framgang mála. Komi í ljós hnökrar við framkvæmd samkomulagsins eða vandamál sem tefja framgang samkomulagsins skal þessi hópur leita þegar í stað úrbóta á þeim.

12. Aðilar samkomulags

Aðilar samkomulags eru öll helstu hagsmunasamtök atvinnulífsins, fjármálafyrirtæki, efnahags- og viðskiptaráðuneytið og fjármálaráðuneytið fyrir hönd ríkissjóðs. Jafnframt munu stjórnvöld beita sér fyrir því að opinberar lánastofnanir svo sem Bygðastofnun taki þátt í úrvinnslu skuldamála fyrirtækja á grundvelli þessa samkomulags.

Samkomulagið er undirritað með fyrirvara um lögfestingu annars vegar þeirra skattalagabreytinga sem liggja til grundvallar liðum 6 og 7 í samkomulaginu og hins vegar þeirri breytingu á lögum um vexti og verðtryggingu sem 10. liður í samkomulaginu grundvallast á.

Reykjavík, 15. desember 2010

SFF fyrir hönd aðildarféлага og Dróma hf. Efnahags- og viðskiptaráðuneytið
með fyrirvara um samþykki stjórnna

Samtök atvinnulífsins

Fjármálaráðuneytið

Viðskiptaráð Íslands

Félag atvinnurekenda